

Carnavalul din Satriano di Lucania-Angiolina Palermo

Interviu cu Angiolina Palermo, o doamnă în vârstă de peste optzeci de ani care, născută în Satriano di Lucania, a trăit intens acest carnaval original din copilărie până în prezent, surprinzând transformările care au avut loc în această perioadă de timp.

- De când datează originile acestui carnaval?

- Cercetările și studiile mai multor antropologi sugerează că acest carnaval își are originea în perioada dominației normande din Satrianum și, probabil, din întâlnirea diferitelor culturi s-a născut figura mitică a lui "IL RUMITA", masca copacului.

-Care sunt măștile tipice ale acestui carnaval, existente și astăzi?

"IL RUMITA" (pustnicul) este un bărbat acoperit în totalitate de iederă, ținând în mână un băț, cu o mătură de măcelar, folosit pentru a bate la ușă. Masca rămâne într-o tăcere absolută, stând în pragul ușii pe care nu a trecut-o niciodată, chiar dacă masca este invitată. Această mască reprezintă natura care bate la ușă și care trebuie respectată pentru a primi o recompensă în schimb. De fapt, nimeni nu refuză să îi facă pustnicului o ofertă, constând până acum câțiva ani în produse alimentare, iar astăzi în câțiva bănuți, deoarece vizita sa este considerată de bun augur.

"L'URS" (ursul) este un om îmbrăcat în întregime în piei de capră sau de oaie, strâns în talie de un lanț de care atârână un clopoțel, însoțit de un cioban care, înarmat cu un băț, îl conduce pe străzile din oraș. Cu scenete zgomotoase și haioase, până acum câțiva ani, aceste măști încercau să se strecoare în case pentru a fura cârnații și salamul de porc agățat de tavan pentru a se matura. Când jafurile nu aveau succes, li se oferea salam sau brânzeturi, care erau împărțite între cei care luaseră parte la mascaradă.

"La QUARESMA" (Postul Mare) este o femeie bătrână îmbrăcată în fuste lungi și largi din pânză neagră, cu șorțuri suprapuse de diferite culori, cu șaluri cu franjuri lungi de culoarea pământului care îi acoperă fața pe care este pictată o gură roșie, largă și strâmbă. Ea poartă pe cap "naca" (leagănul), în care, în mod simbolic, duce departe Carnavalul acum terminat. În timpul ieșirii sale, este însoțită de alți "Lents" care jelesc în cor sfârșitul Carnavalului.

-Cum era sărbătorit acest carnaval tipic când erați copil?

-Când eram copil (în anii '50) îmi amintesc că în duminica dinaintea de Marțea Grasă, copiii și adulții umblau prin case îmbrăcați în "RUMITI, URS SAU QUARESME" pentru a primi cadouri, recitând versuri sau povestind legende care fac parte din experiența trăită a orașului. Să spunem că, în orașul meu, Carnavalul a fost întotdeauna o sărbătoare foarte populară!

-Ați participat vreodată la sărbătorile de carnaval?

-Desigur, când eram copil îmi urmăream frații prin case, purtându-le hainele pentru a mă deghiza, în speranța că voi primi dulciuri. Într-adevăr, măștile "URS" m-au speriat întotdeauna puțin, pentru că sunt prea zgomotoase! Mai târziu în ani, deja adult, s-a întâmplat să fac parte din "Postul Mare" împreună cu prietenii mei de la LUETEB, universitatea de vârstă a treia, și ne-am distrat foarte mult. Păcat că în ultimii doi ani, din cauza pandemiei, sărbătorile au fost suspendate!

-Puteți să ne vorbiți despre "A ZITA" și despre procesiunea de nuntă și înmormântare?

- "A ZITA" este punerea în scenă a unei nunți țărănești cu schimb de roluri: femeile reprezintă bărbații și invers. "A ZITA" (mireasa) este însoțită de "LU ZIT" (mirele), urmată de toate figurile tipice ale unei ceremonii de nuntă: preotul, băieții de altar și toți invitații.

În secolul trecut, **procesiunea de nuntă** avea loc în Duminica Carnavalului, iar **cea de înmormântare** în Marțea Grasă. La finalul slujbelor liturgice din ultima duminică de carnaval, oamenii se opreau pe treptele Bisericii Mamă pentru a admira cortegiul mascat care, după o reprezentare colectivă în piață, străbătea străzile orașului, oprindu-se în unele case unde erau reprezentate povești, legende, tipice țării. În schimb, în ultima seară de carnaval, în Marțea Grasă, străzile orașului erau străbătute de cortegiul funerar, cu personaje masculine cu fețe negre de carbon și personaje feminine de dimensiuni considerabile. Față de secolul trecut, în prezent, teatrul este organizat împreună cu pădurea ambulantă.

-S-au schimbat în timp semnificațiile măștilor tradiționale ale acestui carnaval?

-Da. Semnificația măștii "URS", a ursului, s-a schimbat. Dacă inițial reprezenta oamenii bogați și nobili, după război a fost asociată cu emigranții care au făcut avere și s-au întors îmbogățiți.

URȘII sunt muți, nu mai vorbesc limba orașului lor și sunt însoțiți de un cioban care îi ține la distanță. Pe de altă parte, după marea emigrație de după război, "RUMITA" a fost asociată cu oamenii din Satriano care au rămas în oraș, săraci, dar fideli pământului lor. Din 2014, un grup de tineri din Satriano a comparat figura lui "RUMITA" cu cea a omului copac și cu pădurea ambulantă formată din 131 de oameni copac, simbolic câte unul pentru fiecare oraș din Basilicata, făcând din Carnavalul din Satriano o sărbătoare a naturii. Dorința de a restabili o relație străveche cu Mama Pământ este noul mesaj pe care dorim să îl lansăm. Acum este o petrecere de Carnaval verde, cu impact zero asupra mediului!